

ANNA GAVALDA

LEPŠÍ

ŽIVOT

Mladá fronta

ANNA GAVALDA

LEPŠÍ

ŽIVOT

I. Mathilde

II. Yann

Mladá fronta

Přeložila Dana Melanová

LA VIE EN MIEUX

Copyright © Editions Le Dilettante, 2014

Published by arrangement with Literary Agency „Agence de l'Est“

Translation © Dana Melanová, 2014

Cover Photo © Profimedia

Marianně

Mathilde

první dějství

1.

Kavárna u Vítězného oblouku. Skoro vždycky sedím na stejném místě. Vzadu, nalevo za barem. Nečtu, nehýbu se, nedívám se na svůj mobil, někoho čekám.

Čekám na někoho, kdo nepřijde, a protože se nudím, dívám se, jak se nad hotelem Escale de l'Étoile stmívá.

Poslední kolegové, poslední skleničky, poslední otřepané vtipy, příliv už skoro hodinu proudí Paříží a město se konečně protahuje: taxíky pomalu projíždějí, z Lesíka vycházejí vysoké, mohutné dívky, šéf tlumí světla a číšníci mládnou. Stavějí na každý stůl svíčku - umělou, která sice bliká, ale neteče - a diskrétně mě vybízejí: dej si ještě něco k pití, nebo uvolni místo.

Ještě si dám něco k pití.

Už posedmé se napájím v téhle nalévárně v hodině mezi psem a vlkem, tedy když nepočítám ty dvě první návštěvy. Vím to přesně, protože jsem si schovala všechny účty. Zpočátku jsem si myslela, že je to na památku nebo ze zvyku nebo z fetišismu, ale co dneska?

Dneska to znamená jenom to, že se něčeho zachytím, když strčím ruku do kapsy svého pláště.

Jestli ty kousky papíru existují, pak je to důkaz, že... že co, vlastně?

Že nic.

Že život blízko Neznámého vojína je drahý.

2.

Jedna hodina v noci. Pořád nic. Vracím se domů.

Bydlím u montmartreského hřbitova. Nikdy v životě jsem se tolik nenachodila. Měla jsem kolo – řečené Jeannot –, ale tuhle jsem o ně přišla. Nevím přesně kdy. Po jednom mejdanu u lidí, které jsem neznala a kteří, teda aspoň mám dojem, bydlí někde blízko nádraží Saint-Lazare.

Jakýsi mladík mě pak odvedl k sobě domů. Zavěsila jsem se do něj a byla jsem veselá, ale v jeho posteli už jsem veselá nebyla. Kočičí záchod, vzor na jeho povlečení, plakát *Fight Club* nad postelí z IKEA, prostě jsem... nemohla.

Alkohol mě neuvolnil tak, jak jsem předpokládala.

Stalo se mi poprvé, že jsem couvla a najednou vystřízlivěla, a bylo mi z toho pěkně mizerně. Přesto jsem na to měla chuť. Jo, líbilo by se mi, kdybych se trochu odvázala. Měla jsem to ráda. A klidně jsem si pak při tom mohla představovat Brada Pitta a Edwarda Nortona. Ale tělo mě zklamalo.

Jak je to možné?

Moje tělo.

Tak vstřícné.

V tu chvíli jsem odmítala si to připustit, ale dneska večer, po těch o samotě nachozených kilometrech a tom prázdnu, po tom nic, po tom nedostatku, nedostatku všeho, všude a pořád, to vzdávám: může za to on.

On je ten parazit a jeho podkopávací práce se poprvé projeví pod tím ohavným povlečením.

Svlečená, roztrpčená, jsem se opírala zády o stěnu a prožívala své zklamání, když jsem zaslechla zastřený hlas, jak mě konejší:

„Ty... Stejně tu klidně můžeš zůstat...“

Kdybych měla po ruce pušku, ustřelila bych mu palici.

Kvůli tomu „stejně“, tomu pohrdání, té shovívavé přízni, kterou přesto *in fine* projeví káče, která mu ho ani nevykouřila.

Bang.

Celá jsem se klepala. Na schodišti, na ulici, a když jsem hledala svoje kolo u kandelábru. Klepala jsem se vzteky. Nikdy jsem se ještě nedostala do takového stavu.

V puse jsem měla chuť po zvratkách a plivala jsem na zem, abych se toho zbavila.

Protože neumím pořádně flusnout, poslintala jsem si rukáv a svůj krásný šátek, ale bylo to tak v pořádku, protože jak jinak projevít takovou nechut'

Žila jsem, jak jsem si zasloužila, a žila jsem... *stejně*.

3.

Jmenuju se Mathilde Salmonová. Je mi čtyřiaadvacet let. Oficiálně ještě studuju dějiny umění (krásný výmysl), ale ve skutečnosti pracuju pro svého švagra. Bohatého, krásného, cool. Který si neustále mne špičku nosu a nikdy nenosí kravatu. Řídí velkou digitální kreativní agenturu designu, brandingu a rozvoje pro web (překládám: pokud máte matroš a chcete ho nabídnout po netu, vymyslí vám skvělou výlohu a provede vás nákupními kroky až k placení) (zabezpečenému) a loni mě zlanal.

Potřeboval námezdní síly, já zase kapesné, měla jsem zrovna narozeniny, a tak jsme si pláclí a zapili to. Nejhorší způsob uzavření pracovní smlouvy.

Jako studentka mám spoustu výhod, v kině, v muzeích a v galeriích, ve fitkách a v menzách, ale protože trávím většinu času před obrazovkou, protože už z toho blbnu a vydělávám si dost peněz, nemusím chodit do menzy a vůbec ty slevy vlastně nevyužívám.

Pracuju doma svým tempem a načerno, mám tisíce jmen, tisíce adres, tisíce pseudonymů a stejně tolik virtuálních podob a celý den vymýšlím a sepisuju podfuky.

Vzpomeňte si na Gainsbourgovu písničku *Proštipovač lístků*, se mnou je to přesně totéž. Plodím jich tolik, že bych vám je taky klidně mohla zpívat:

Dělám pořád komentáře, komentářičky, a zase komentáře,

komentáře druhé třídy,

komentáře první třídy...

Předají mi seznam stránek opatřených poznámkami „setřít“ nebo „*praise only*“ (když je něco šik, tak je to v digitálním světě pouze anglicky), to všechno, abychom znejistili, rozkolísali a potom úplně srazili na dno eventuální klienty, načež jim představili naše služby, nechali je pořádně klopit a pak jim nabídli spoustu pozitivních reakcí v diskusním fóru a nejlepší doporučení na Googlu.

Příklad: Společnost superjojo.com vyrábí a prodává superjoja, ale vzhledem k tomu, že jejich stránky jsou supertrapné /přesvědčte se, stačí se jen podívat na nelichotivé komentáře, které jsou sem tam poslány, zanechány, utroušeny, sdíleny, blogovány, catchovány, spotovány, tweetovány, chatovány, boardovány sem a tam jakousi Micheline T. (moje maličkost), Jeannotdu41 (já), Choubi_angel (moje já), Helmutvonmunchen (Ich) nebo NYUbohemiangirls (me and myself)/, v Jojolandu vypukne panika. Nakonec se pán a paní Jojo nějak dovědí o fantastických úspěších mého švagra a působením strategie stejně krkolomné jako geniální (ale to by bylo příliš dlouhé vysvětlování, takže od toho upustím) (nakonec to pro naše vyprávění nemá význam) totálně vyměknou a začnou ho prosit: naprosto nutně potřebují nové stránky. Ale ano! Je to otázka života nebo smrti pro jejich podnik! On, velký pán a Mistr, se

nakonec uvolí pro ně něco udělat a tři týdny nato, ó, jaký zázrak, když si vyťukáš na klávesnici „jo“ nebo „joj“, se okamžitě octneš v Jojolandu (samotné „j“ zatím nestačí, ale makáme na tom jako zběsilí), a najednou zase, ó, a zase zázrak, kdosi (já) objedná deset jojo od každého pro všech svých šest vnoučat, moje další já jásá a ujišťuje výrobce, že je bude vychalovat jako nejlepší superjojo na světě, moje ještě další já říká, že je to „teda fakt supr kúúl!!!“, Ich bych chtěl spousta info, abych móchl doporučit jojosektor a me and myself *are soooo excited coz yoyos are sooooo french*.

Takže to je celé: to já píšu ty připomínky. A můj švagr ze svého obrovského bytu v 16. okrsku vymyslí, jak to ještě vylepšit.

Je to podfuk, není to nic moc, vím. Daleko lepší by bylo, kdybych dokončila (teda začala) diplomku na téma „Od královny Vilemíny k Paulu Jouannymu, historie a koncepce maringotek akvarelistů a jiných komediantských vozů, které používali malíři v pléněru“ (ohromující, co?), nebo myslela na budoucnost, na svoji obživu, na svoji penzi, ale bohužel jsem ztratila víru v životaběh a žiju jenom zachycením okamžiku stejně jako ti moji impresionističtí akvarelisté.

Poněvadž všechno je podvod... Poněvadž všechno je jenom virtuální, vymyšlený komentář... Poněvadž tají ledovce na pólech, bankéři jsou konečně odškodňováni, sedláci se věší ve svých stodolách a veřejné lavičky se odstraňují, aby si na ně nemohli sedat

bezdomáči... Upřímně? Mám si vůbec vyčítat, že kladu oka v takovémhle světě? Co?

Abych na to zapomněla, jedu dál v té chytristice svého šváry a Larryho Page: lžu od rána do večera a tancuju od večera do rána.

Teda... tancovala jsem. Teď si jenom utáhnu pásek a chrápu tady za měsíčního svitu při čekání na chlápka, který ani neví, že na něj čekám.

To je fakt terno.

Musím být pěkně ~~eáklá~~, ~~vadná~~, měkká, že jsem se dostala až sem.

4.

Pauline a Julie D., dvě holky, co se s nimi dělím o 110 m² v rue Damrémont, jsou dvojčata. Jedna pracuje v bance a druhá v pojišťovně. Styl rock'n'roll. Nemáme nic společného a právě to je tajemství našeho harmonického soužití: jsem doma, když ony doma nejsou, a když se vrátí domů, já už jsem pryč.

Ony mají na starosti účty a já přejímám jejich balíčky (blbosti s placením PayPal), nosím k snídani croissanty a ony vynášejí odpadky.

Je to senzační.

Podle mě jsou trochu pitomoučké, ale jsem ráda, že jsem uspěla v jejich castingu. Zorganizovaly celou sérii pohovorů ve stylu *hledám novou spolubydlící skoro dokonalou* (můj ty Bože...) (úžasné...) (zase jedna

nezapomenutelná epizoda mého bláznivého mládí...) a já jsem byla ta Vyvolená. I když jsem nikdy skutečně nepochopila, proč vlastně. V té době jsem dělala poskoka, co to říkám, poskoka! Hlídače! Přímo ochranku! v muzeu Marmottan a myslím, že vliv starého Moneta hrál v můj prospěch: dívka upravená a korektní, která tráví tolik času v prostředí *Nymphéas*, teda mezi samými lekníny, musí být určitě poctivá.

Zkrátka trochu pitomoučké, jak jsem řekla.

Paříž je jenom povinnou přechodnou zastávkou v jejich cívíčku. Moc se jim tady nelíbí a sní o tom, že se vrátí do Roubaix, kde bydlí s tatínkem, maminkou a velikou kočkou Papouille a kam jezdí, jak nejčastěji to jde.

Využívám tedy toho štěstí (superbejvák pro mne samotnou každý víkend a jejich komínky pečlivě složených utěrek z mikrovláknů, kterými utírám zvratky všech svých kámošů), než se rozhodnou, že se vrátí domů nadobro.

Řekněme, že jsem využívala. Teď, teď už nevím. Myslím, že je přestávám snášet... (Nosí doma vyšívané balerínky Isotoner a při snídani poslouchají Chante France, někdy se to nedá vydržet), ale je to můj problém, jsem si toho vědoma. Ony jsou vždycky diskrétní a ztlumí zvuk, když vdechuju výpary jejich Ricoré. Nemám, co bych jim vyčítala. Je to tak, jen já mám problém. Už skoro tři měsíce se nedokážu z ničeho radovat, nikam nechodím, nepiju a...

A jde to se mnou z kopce.

*

Před třemi měsíci vypadal náš byt ještě jako staveniště.

Nebyl zrovna v dobrém stavu a Pauline (mazanější z těch dvou) přesvědčila našeho domácího, že si můžeme samy zařídit renovaci bytu, a on nám za to odpustí nájemné do výše konečné faktury za stavební práce. (Trochu komplikovaná věta, já jsem ji teda nevymyslela, to vás ujišťuju!) Byly vzrušené jako panny před deflorací, měřily, kreslily plány, listovaly katalogy a požadovaly spoustu rozpočtů, nad nimiž pak celé večery koumaly a chlemtaly při tom své bylinkové odvary. Někdy jsem si říkala, jestli se neminuly povoláním.

Ten rozruch mi lezl na nervy. Abych měla klid, musela jsem dezertovat a smolit ta svoje literární veledílka v úlu svého švagra se všemi těmi zformátovanými počítačovými maniakky, ale jo, uznávám, že elektřina už potřebovala renovaci (když byla zapnutá trouba, počítač mi blikal), že malba a nátěry se všude loupaly a že koupelna nebyla zrovna praktická (člověk musel pořád překračovat starý bidet). Nestarala jsem se o nic, a když mi holky nabídlly, že zaplatíme v hotovosti, abychom dostaly zpátky daň z přidané hodnoty (aspoň!) a také přízeň pana Carvalha (vyvoleného podnikatele, prohnaného a zavaleného prací), nedala jsem se prosit.

Ani v tomto ohledu nejsem nepřístupná.

Proč to všechno připomínám? Protože kdyby nebylo jemného vydírání onoho pána, „rrrozhoščeného“ na zbytečné výdaje a kalkulujícího s melouchářským honorářem „na ruku“, a kdyby nebylo naší hamižnosti – teda vlastně hlavně jeho, to jemu se to vyplatí –, nebyla bych dneska tady, v téhle deprimující čtvrti, a nevyhlížela svoji nicotu.

Vyprávím:

5.

Bylo to v kavárně u Vítězného oblouku. Seděla jsem vzadu, nalevo za barem. Nečetla jsem, nehnula jsem brvou, ani jsem se nekoukla na mobil, čekala jsem na Julii.

Moje spolubydlící, ta, co maká v obchodní bance (ona sama ráda říká celý název, BNP Paribas) a umí počítat, čímž pádem se stará o to, abychom se spravedlivě dělily o všechny náklady (nájem, zásoby, dárky, zálohy, spropitné, prací prášky, toaletní papír, sprchový gel, rohožka, crackery a spousta jiných blbostí).

Daly jsme si schůzku vpoledvečer onoho pátku v hospůdce blízko její práce.

Trochu mě štvalo, že se musím kvůli jejím krásným očím táhnout přes celou Paříž, ale věděla jsem, že spěchá na vlak, a navíc to bylo nejmenší, co jsem mohla... udělat... jinak všechno zařizovaly ony dvě.

Měla mi předat jejich dva finanční podíly pro našeho vyčuraného zedníka, s nímž jsem měla rande druhý den ráno, teda trošičku napapanou obálku, v níž bylo 10 000 eur v hotovosti.

No jo... Jasně... Stavěly jsme Versailles.

Využila jsem toho, že jsem se na odpoledne ulila z práce, a oběhla obchody – v té době jsem byla ještě úplně normální holka, brunetka: pitomá, veselá, malicherná a rozhazovačná – a čekala jsem na Julii obložená taškami plnými různých cetek, doplňky, krémíčky, dalšími botami, které jsem nepotřebovala, to všechno bylo vedle mě na lavici potažené koženkou.

Měla jsem za sebou kilometry a kilometry výloh a teď jsem srkala mojito, abych se vzpamatovala z toho vzrušení.

Byla jsem utrmácená, úplně švorc, děsně provinilá a naprosto šťastná.

Holky pochopí.

*

Dorazila nachlup přesně v kostýmku myší šedivé barvy. Neměla čas na skleničku, ale tak teda jo, dám si jenom neperlivou vittelku. Počkala, až číšník poodejde, podezřívavě se kolem sebe rozhlédla a nakonec vytáhla z aktovky obálku, kterou mi svěřila s bolestným výrazem, jaký nasazují všichni bankéři, když jsou nuceni vydat vám nějaké peníze.

„Nedáš si ji do kabelky?“ zeptala se neklidně.

„Jo, jo. Dám. Promiň.“

„Je to přece jenom dost značná suma...“

Koukala na mě, jak míchám ve skleničce mátovými lístky, a moc ji to neuklidňovalo.

„Dáš na to pozor, vid’?“

Vážně jsem přisvědčila (chudák, kdyby věděla, že se mi hlava nezatočí z trochy rumu a limetkové šťávy...), načež jsem zasunula jejich prachy do kabelky a položila jsem si ji na kolena, abych ji upokojila.

„Je to ve stoeurových bankovkách... Nejdřív jsem to dala do obálky s hlavičkou banky, ale pak jsem si řekla, že je to moc nápadné. Kvůli tomu logu, chápeš... Takže jsem obálku vyměnila.“

„Dobře jsi udělala,“ odpověděla jsem a pokývala hlavou.

„A viděla jsi, že jsem ji nezalepila, abys tam mohla přidat svůj podíl...“

„Skvělé!“

A protože se pořád ještě neuvolnila:

„No tak, Julie... Je to dobré, koukni...,“ pípala jsem a přehodila si řemen svého žebadla přes hlavu. „Podívej! Hotovej bernardýn! Ten váš syčák Antonio dostane svoje prachy, neboj!“

Lehce pohnula pusou, nevím, jestli to byl úsměv nebo povzdech, to bylo těžké poznat, načež začala zkoumat účet.

„Nech to, já to vezmu. Tak už padej, nebo zmeškáš vlak. Pozdravuj rodiče a řekni Paulině, že její balíček dorazil v pořádku.“

Zvedla se, vrhla poslední úzkostný pohled na moji starou dobrou kabelku, utáhla si pásek trenčkotu a jakoby nerada odkráčela směrem ke svému ovčinci, kde stráví víkend.

Teprve potom, když jsem v té kavárně u Vítězného oblouku seděla sama vzadu atd., jsem hledala svůj mobil. Marion mi nechala vzkaz, chtěla vědět, jestli jsem vyplázla prachy za ty krásné modré šatičky, které jsme spolu viděly minulý týden, jak daleko jsem s tím novým objevem a jestli dneska večer něco mám.

Zavolala jsem jí, děsně dlouho jsme spolu kecaly a řehtaly se. Popsala jsem jí svoji kořist kousek po kousku, šatičky jsem si sice nekoupila, zato nádherné sandály, že z nich padne na zadek, kouzelné sponky do vlasů a úžasné prádýlko, ale jo, víš, tu podprdu, jak měli u Eres, s takovými těmi košíčky a těmi ramínky, podobnými tamtěm, pamatuješ? A pak kalhotky, ale fakt k sežrání, ne, ne, vůbec nebyly drahé, přísahám, ale jsou fantastické, jo, víš, krásně krejou předeek a navíc mají nádherné zoubkované lemování, a blablablabla a tatata a ratata a ólala.

Potom jsem jí vykládala o tom projímavém rozhovoru, teda o té obálce s logem a jak jsem si pověsila svou značkovou mošnu Upla kolem krku jako stará skautská vedoucí, jen abych ji uklidnila, a řehtaly jsme se ještě víc.

Pak jsme mluvily o vážných věcech, třeba o tom večírku, kdo tam bude a co si vezmeme na sebe. Nezapomněly jsme udělat přehlídku všech přijatelných mladých chlapů a pořádně rozebraly jejich profil: najeté kilometry, stav pneumatik, rodinnou situaci, postavení, poměry a schopnosti.

Z tohohle blábolení jsem dostala žízeň a objednala jsem si další mojito, už bylo načase.

„Co to tam chroupeš?“ udivila se náhle přítelkyně.

„Drcený led,“ přiznala jsem se. „Jak můžeš?“ vyděsila se a já jsem udělala idiotskou narážku s jasným sexuálním podtextem o tom, jak je dobře, když má člověk v puse ledové kostky, za určitých okolností se to může hodit.

Samozřejmě to bylo jenom takové tlachání, starý vtip, jen abych slyšela, jak moje dobrá kámoška hýká smíchy, a už jsem na to zapomněla, ale mělo se mi to vrátit o několik dní později, aby mě to naprosto zdrtilo.

Uvidíme proč.

Marion nakonec zavěsila, já jsem nechala na stole dvě bankovky, sebrala své saky paky, a právě když jsem chtěla odemknout zámek na svém kole, obešla mě hrůza.

Měla jsem všechno, botičky, krémy proti vráskám a puntíkové kalhotky, ale chyběla mi jediná taška, na níž záleželo.

Do prdele, zamumlala jsem, já jsem přece kráva... a bleskově jsem se tryskem vracela a pořád jsem si nadávala, dávala jsem si všechna možná jména.

6.

Vtom jsem se začala děsně potit... A ty kapky potu, co mi stékaly po zádech, mě tak studily... A moje nohy... byly najednou tak slabé... Bojovaly s chodníkem, který se pod nimi propadal...

Přesto jsem uvažovala, jo, uvažovala jsem.

Přesvědčovala jsem samu sebe, když jsem přecházela vozovku mimo přechod za hlasitých protestů

vyděšených řidičů. Říkala jsem si: No tak, je to sotva pár minut a jen několik stovek metrů. Ještě tam musí být. Číšník si jí všimne, vezme ji k sobě, až strčí do kapsy štědré spropitné, a vrátí mi ji za dvě minuty, přičemž zvedne oči k nebi: No jo, ty holky...

Uklidni se, děvče, uklidni se.

Málem jsem se nechala přejet, ale vůbec jsem se neuklidnila.

Lavice byla ještě trochu teplá, na koženec byla dosud prohlubeň od mého zadku, účet ležel spořádaně na stolečku a moje taška nikde.

7.

Číšníci nechápali. Šéf nechápal. Ne, opravdu nic nenašli, ale víte, ta čtvrt, člověk se nesmí divit. Minulý týden jim dokonce ukradli stojánky na mýdlo. To je k neuvěření, co? Zkrátka je odšroubovali. Je to svět! A to není řeč o kytkách kolem terasy, které musí každý večer dávat na řetěz. No jo! A příbory? Víte, kolik nám jich každý rok šlohnou? No ano! Tipněte si cenu, abyste viděla.

Samozřejmě jsem tu směsici nářků neposlouchala. Bylo mi to úplně fuk. Totálně jsem panikařila, a pokud neviděli nikoho vycházet po mém odchodu, znamená to, že ten syčák bude ještě tady.

Obešla jsem lokál, pročesala terasu, dívala jsem se